

Werken aan opbrengsten, met behulp van een krachtige systematiek

In het onderwijs is de laatste jaren steeds meer aandacht voor opbrengstgericht werken. Hierbij volgen en verbeteren leraren de vorderingen van leerlingen systematisch. Scholen werken voortdurend aan het steeds verder verbeteren van hun onderwijs.

De systematiek van de Amerikaanse onderwijswetenschapper Robert Marzano biedt een arsenaal aan theorieën, inhoud en werkvormen om direct aan de slag te gaan met het (verder) verhogen van de kwaliteit van het onderwijs op iedere school.

Het geeft concreet antwoord op de volgende vragen:

- Wat maakt een school een goede school?
- Wat maakt een leraar een goede leraar?
- Wat maakt een les een goede les?

De kwaliteit van vakmanschap van leraren staat hierbij centraal. Uit vele onderzoeken is immers gebleken dat vakmanschap van leraren twee keer meer invloed heeft op de leerresultaten van leerlingen dan het effect van een school. Waar ligt dan de sleutel voor succes? - **De leraar!**

De meta-analyse van Robert Marzano

De Amerikaanse onderwijsonderzoeker Robert J. Marzano voerde een meta-analyse uit op onderwijsresearch gedurende 35 jaar. Daarbij maakte hij gebruik van zowel Canadees en Amerikaans als Europees onderzoek. Ook Nederlands onderzoek is volop meegenomen in de vele publicaties. Marzano concentreerde zich uitsluitend op die onderwijsveranderingen die daadwerkelijk invloed blijken te hebben op de leerprestaties van leerlingen.

Door de theorie te vertalen naar de praktijk, en hier ook daadwerkelijk concreet mee aan de slag te gaan, zijn de afgelopen jaren verbluffende resultaten gerealiseerd. Omdat wij weten wat vanuit de wetenschap een positieve invloed heeft op ontwikkeling en prestaties van leerlingen en deze theorie weten te vertalen naar de dagelijkse praktijk kan je zeer succesvolle stappen maken.. Directeuren en leraren weten weer Wat Werkt!

Wat Werkt Op School!

Marzano gaat uit van elf factoren die de leerprestaties van leerlingen positief beïnvloeden.

Schoolniveau

- Haalbaar en gedegen programma
- Stimulerende doelen & effectieve feedback
- Betrokkenheid van ouders en gemeenschap
- Veilige, ordelijke omgeving
- Collegialiteit en professionaliteit

Leraarniveau

- Didactische aanpak
- Klassenmanagement – pedagogisch handelen
- Sturen & herontwerpen programma

Leerlingniveau

- Sfeer thuis
- Achtergrondkennis
- Motivatie

Factoren op schoolniveau

1. **Een haalbaar en gedegen programma** betreft de mate waarin een school omgaat met het linken van basisstof aan de les- en leerdoelen van de methode. Welke leerstof is nu echt van groot belang en hoe registreert een leraar deze? Hoe kan voldoende lestijd gecreëerd worden zodat de lesinhoud op een adequate manier onderwezen kan worden?

2. **Stimulerende doelen & effectieve feedback** beschrijft hoe en wanneer een leraar of zorgcoördinator feedback geeft aan of over leerlingen over gestelde doelen, kennis of vaardigheden. De gegevens worden vervolgens door de school gebruikt om zowel specifieke prestatiedoelen voor de school te bepalen, als specifieke leerdoelen voor de individuele leerlingen.

3. **Betrokkenheid van ouders en gemeenschap** refereert aan structuren die gebruikt worden om ouders en leden uit de schoolomgeving te betrekken bij zowel het nemen van belangrijke beleidsbeslissingen, als bij de dagelijkse gang van zaken op de school.

4. **Een veilige, ordelijke omgeving** betreft de schoolregels en –procedures die structuren en een gevoel van veiligheid creëren voor zowel leerlingen als leraren.

5. **Collegialiteit en professionaliteit** houdt in dat leraren zich professioneel blijven ontwikkelen; zowel op teamniveau als individueel. Leraren werken professioneel samen, houden werk en privé gescheiden en worden betrokken bij belangrijke beleidsbeslissingen.

Factoren op leraarniveau

6. **Didactische aanpak** neemt negen belangrijke didactische strategieën als uitgangspunt voor een goede instructieles. Een goede instructieles is efficiënt en biedt voldoende mogelijkheden tot differentiatie. Een efficiënte leraar beschikt niet alleen over een uitgebreid repertoire aan didactische strategieën, maar kan ook moeiteloos bepalen welke strategieën het best gebruikt kunnen worden in combinatie met bepaalde leerlingen of bepaalde lesonderwerpen.

7. **Klassenmanagement en pedagogisch handelen** bestaat uit twee aspecten:

a. Klassenmanagement = structuur: routines en regels in de klas, omgaan met ongewenst gedrag,

b. Pedagogisch handelen = cultuur: de relatie leraar- leerling en de mentale instelling van de leraar; de relatie met zichzelf.

8. **Sturen en herontwerpen van het programma** slaat op de noodzaak dat de leraren kunnen differentiëren; zowel op tempo als op niveau van de lesinhoud en het werkelijke niveau van de leerlingen. Leraren weten wat de essenties van leersof zijn, hanteren de technieken uit didactische aanpak en bieden leerstof meervoudig aan. Deze leraarfactor maakt het verschil!

Kort samengevat; een goede leraar:

1. kan goed uitleggen = didactische aanpak
2. werkt vanuit een goede organisatie in zijn klas = klassenmanagement
3. heeft een goede relatie met de leerlingen en met zichzelf = pedagogisch handelen
4. differentieert = sturen en herontwerpen van het programma

Factoren op leerlingniveau

9. **Sfeer thuis** doelt op de acties die gezinnen kunnen ondernemen om het schoolsucces van hun kinderen te ondersteunen. De school kan dat bijvoorbeeld beïnvloeden door gesprekken thuis over wat er op school gebeurt te stimuleren. Hiervoor zijn succesvolle programma's bekend.

10. **Geleerde intelligentie en achtergrondkennis** leert je meer

en beter gebruik te maken van de ervaringen en achtergronden waar leerlingen over beschikken. Een leerling uit de binnenstad heeft vaak andere interesses dan een leerling van het platteland. Ook speelt het stimuleren van de woordenschat een grote rol in deze factor.

1.1. **Motivatie van de leerlingen** is de mate waarin leerlingen geïnteresseerd zijn in de onderwerpen die op school gepresenteerd worden, en de mate waarin ze het gevoel hebben dat ze in staat zijn die informatie aan te leren. De algemene motivatie van de leerlingen kan verhoogd worden als op school systematisch aan bepaalde zaken wordt gewerkt